

**INFORMACIJA O JAČANJU PRAVNOG I ETIČKOG INTEGRITETA LICA
NA NAJVIŠIM IZVRŠNIM FUNKCIJAMA (LNIF) I SPROVOĐENJU ONLAJN OBUKE
„ETIKA I INTEGRITET“ ZA LICA NA NAJVIŠIM IZVRŠNIM FUNKCIJAMA**

Jačanje pravnog i etičkog integriteta lica na najvišim izvršnim funkcijama (LNIF) - predsjednik i potpredsjednici Vlade, ministri i državni sekretari, generalni sekretar Vlade, zamjenik generalnog sekretara Vlade, savjetnici predsjednika i potpredsjednika Vlade, šef i zamjenik šefa kabineta predsjednika Vlade) predstavlja jedan od ključnih preduslova za uspostavljanje vladavine prava u Crnoj Gori. Sva ova lica imaju status javnih funkcionera u smislu Zakona o sprečavanju korupcije, što znači da su podložna opštim pravilima integriteta, ali i dodatno pooštrenim standardima transparentnosti, kontrole sukoba interesa, prijave imovine, ograničenja u obavljanju drugih aktivnosti i pravilima koja se odnose na period nakon prestanka funkcije.

U cilju dodatnog unapređenja Strategije za borbu protiv korupcije 2024–2028 i potpune realizacije preporuka Grupe država Savjeta Evrope za borbu protiv korupcije (GRECO) u okviru V kruga evaluacije, Crna Gora preduzima aktivnosti na jačanju institucionalnog okvira za sprečavanje korupcije među licima na najvišim izvršnim funkcijama (LNIF). Naime, GRECO je preporučio da se, na osnovu procjene rizika, donese koordinisana strategija za sprečavanje korupcije među LNIF, odnosno da sprečavanje korupcije među LNIF bude prepoznato kao oblast od posebnog rizika za nastanak korupcije.

Iako Strategija za borbu protiv korupcije 2024–2028. u svom izvornom tekstu ne izdvaja LNIF kao oblast od posebnog rizika, ova kategorija je ipak bila obuhvaćena kroz opšti strateški okvir i indikatore učinka. Takođe, Akcioni plan za praćenje sprovođenja Strategije za borbu protiv korupcije za period 2024–2025. sadržao je mjere koje su se odnosile na unapređenje integriteta lica na najvišim izvršnim funkcijama.

Na sjednici održanoj 16. aprila 2026. godine, Vlada je usvojila Aneks Strategije za borbu protiv korupcije 2024–2028. godine. Ovim Aneksom Strategija se dopunjuje uvođenjem sprečavanja korupcije među LNIF kao sedme prioritete oblasti, odnosno oblasti od posebnog rizika za nastanak korupcije. Time se obezbjeđuje sveobuhvatan pristup jačanju integriteta, odgovornosti i transparentnosti u vrhu izvršne vlasti, uz unapređenje sistema preventivnih mehanizama i jačanje institucionalne kontrole nad rizicima od korupcije. Ujedno se na ovaj način konkretno odgovara na preporuke i obaveze iz međunarodnog okvira, uz povećanje vidljivosti LNIF u samoj Strategiji.

Posebna karakteristika ovog režima integriteta odnosi se na obaveznu provjeru prije imenovanja, koja predstavlja preventivni mehanizam usmjeren na jačanje povjerenja u institucije. Ovaj postupak podrazumijeva popunjavanje upitnika o integritetu i davanje izjave na propisanom obrascu, nakon čega se podaci provjeravaju kod Agencije za sprečavanje korupcije, kao i u kazненоj evidenciji. Na ovaj način se uvodi dodatni filter za ulazak u najviše strukture izvršne vlasti, čime se smanjuje rizik od imenovanja lica čiji integritet može biti sporan i jača institucionalna otpornost na korupciju.

Jačanje integriteta LNIF ne može se posmatrati izolovano, već kao sastavni dio šire strategije jačanja vladavine prava i efikasne antikorupcijske politike, koja je jasno definisana kao jedan od prioriteta Vlade Crne Gore u ekspozeu predsjednika Vlade. U tom okviru, integritet najviših izvršnih funkcionera ima sistemski značaj jer odluke koje donose direktno utiču na upravljanje javnim resursima, kadrovsku politiku, normativni okvir i ukupno povjerenje građana u institucije države.

Priručnik iz kojeg proizilaze ova pravila nastao je kao odgovor na preporuke međunarodnih tijela, posebno GRECO-a, koje su ukazale na potrebu objedinjavanja i pojašnjenja fragmentisanog antikorupcijskog zakonodavstva. Njegova geneza povezana je sa radom Nacionalnog savjeta za borbu protiv korupcije i Agencije za sprečavanje korupcije, uz učešće nadležnih državnih organa i ekspertsku podršku međunarodnih partnera. Ta podrška je bila dvostruka, jer je obuhvatala i pravno-normativnu dimenziju usklađivanja sa evropskim standardima i GRECO preporukama, kao i institucionalno-operativnu dimenziju koja se odnosi na primjenu pravila u praksi, uključujući procedure, kontrolne mehanizme i unapređenje međuinstitucionalne koordinacije.

Na taj način Priručnik ne uvodi nova pravna pravila, već sistematizuje i pojašnjava postojeći normativni okvir, čineći ga pristupačnijim i razumljivijim za sve adresate. Njegova uloga je višestruka: on ima edukativnu funkciju jer omogućava bolje razumijevanje složenog antikorupcijskog sistema, preventivnu funkciju jer smanjuje prostor za nejasnoće i pogrešnu primjenu propisa, koordinacionu funkciju jer povezuje različite zakone i institucije u jedinstvenu cjelinu, kao i kontrolnu funkciju jer jača mehanizme nadzora nad sukobom interesa, imovinom, lobiranjem i drugim rizicima integriteta.

Takođe, u cilju jačanja integriteta lica na najvišim izvršnim funkcijama, Agencija za sprečavanje korupcije uputila je poziv na oko 110 adresa ovoj grupi da pohađa onlajn obuku „Etika i integritet“, realizovanu u saradnji sa UNDP-om. Obuka obuhvata osnovna znanja o korupciji, etičkim standardima i mehanizmima prijavljivanja nepravilnosti, a na ovaj način se realizuje i GRECO preporuka o obaveznim obukama o integritetu za visoke izvršne funkcije u Crnoj Gori.

Jačanje pravnog i etičkog integriteta LNIF predstavlja temeljni stub borbe protiv korupcije i važan instrument jačanja vladavine prava u Crnoj Gori. Uspostavljanjem jasnih pravila, preventivnih mehanizama provjere integriteta, transparentnosti i odgovornosti, kao i jačanjem uloge nadležnih institucija, posebno Agencije za sprečavanje korupcije, stvara se okvir u kojem vršenje javne funkcije postaje odgovorno, kontrolisano i usmjereno isključivo na javni interes.

Time se stvaraju uslovi za transparentnije i efikasnije obavljanje najviših izvršnih funkcija, uz jačanje integriteta i odgovornosti nosilaca javnih funkcija, kao i unapređenje standarda etičkog upravljanja.

1. Članak 10. stavak 1. tačka 1. i 2.

2. Članak 10. stavak 1. tačka 3. i 4.

3. Članak 10. stavak 2. tačka 1. i 2.

4. Članak 10. stavak 3. tačka 1. i 2.

5. Članak 10. stavak 4. tačka 1. i 2.

6. Članak 10. stavak 5. tačka 1. i 2.

POTPREDSEDNIK VLADE

Mr Momo Koprivica

ANTIKORUPCIJSKI PRIRUČNIK ZA LINF, JAVNE FUNKCIONERE I DRŽAVNE SLUŽBENIKE

1. SVRHA OVOG PRIRUČNIKA

Ovaj Priručnik je pripremljen kao odgovor na GRECO preporuku V i ima za cilj da pruži pregled prava, obaveza i odgovornosti koje proizilaze iz antikorupcijskog pravnog okvira¹ u Crnoj Gori. Namijenjen je da:

- omogući subjektima da razumiju koja se pravila primjenjuju na njih u pogledu sukoba interesa, nespojivosti funkcija, prijave imovine, poklona, zaštite zviždača, lobiranja, planova integriteta i transparentnosti;
- smanji nejasnoće izazvane fragmentiranim zakonodavstvom i podzakonskim aktima;
- podrži zakonito, etično i na integritetu zasnovano obavljanje javnih funkcija.

Ovaj Priručnik ne zamjenjuje zakone, već:

- objedinjava obaveze na jednom mjestu;
- pojašnjava obuhvat primjene;
- unapređuje pravnu sigurnost i svijest, u skladu sa zahtjevima GRECO-a.

2. SUBJEKTI NA KOJE SE PRIRUČNIK ODNOSI

Ovaj Priručnik se odnosi na tri glavne kategorije, jasno razlikovane od strane GRECO-a i crnogorskog zakonodavstva:

2.1 Lica na najvišim izvršnim funkcijama (LINF)

Uključuju, između ostalog:

- predsjednika Vlade, potpredsjednike Vlade, ministre i državne sekretare, (zamjenika) šefa kabineta predsjednika Vlade, kao i „specijalne savjetnike“ predsjednika Vlade i potpredsjednika Vlade.

Važno: Sva LINF lica ujedno su i javni funkcioneri u smislu Zakona o sprečavanju korupcije (ZSK) i podliježu svim obavezama koje važe za javne funkcionere, uz dodatna pravila integriteta.

2.2 Javni funkcioneri (u smislu ZSK)

Kako su definisani Zakonom o sprečavanju korupcije, uključuju:

- izabrano, imenovano ili postavljeno lice u državnom organu, organu državne uprave, pravosudnom organu, organu lokalne samouprave, organu lokalne uprave, nezavisnom organu, regulatornom tijelu, javnoj ustanovi, privrednom društvu ili drugom pravnom licu koje vrši javna ovlaštenja ili obavlja djelatnosti od javnog interesa ili je u državnom vlasništvu² (u daljem tekstu: organ vlasti).
- lice čiji izbor, imenovanje ili postavljenje zahtijeva saglasnost organa vlasti, bez obzira na trajanje funkcije ili naknadu za njen rad;
- notari, javni izvršitelji i stečajni upravnici.

¹ Kako autor nije u potpunosti upoznat sa cjelokupnim pravnim sistemom Crne Gore, postoji mogućnost da ovaj spisak nije potpun.

² Državno vlasništvo podrazumijeva svaki udio u privrednom društvu u kojem država ili opština, Prijestonica ili Glavni grad (u daljem tekstu: opština) ima najmanje 33% kapitala.

2.3 Državni službenici i namještenici (u smislu Zakona o državnim službenicima i namještenicima)

Uključuju, između ostalog:

- lice koje je zasnovalo radni odnos u državnom organu radi obavljanja poslova kojima se ostvaruju nadležnosti tog organa utvrđene Ustavom, zakonom i drugim propisima;
- lice koje obavlja informatičke, materijalno-financijske, računovodstvene i druge administrativne poslove u državnom organu;
- lice koje je zasnovalo radni odnos u državnom organu radi obavljanja pomoćnih i drugih pratećih poslova.

3. OSNOVNA NAČELA KOJA SE PRIMJENJUJU NA SVE KATEGORIJE

Bez obzira na status ili funkciju, sva lica obuhvaćena ovim Priručnikom moraju:

- postupati zakonito, nepristrasno i u javnom interesu;
- izbjegavati stvarne, potencijalne i prividne sukobe interesa;
- obezbijediti transparentnost i odgovornost;
- uzdržavati se od primanja nedozvoljenih koristi, poklona ili pogodnosti;
- saradivati sa nadležnim nadzornim organima.

U daljem tekstu, Priručnik je podijeljen na tri dijela – za svaku kategoriju lica:

- I. **LINF,**
- II. **Javni funkcioneri u smislu Zakona o sprečavanju korupcije (ZSK)**
- III. **Državni službenici i namještenici**

I. PRIRUČNIK ZA LICA NA NAJVIŠIM IZVRŠNIM FUNKCIJAMA (LINF)

1. DEFINICIJA LINF

LINF uključuju:

- predsjednika Vlade, potpredsjednike Vlade;
- ministre i državne sekretare;
- šefa/zamjenika šefa kabineta;
- specijalne savjetnike predsjednika Vlade i potpredsjednika Vlade.

Pravni status:

LINF su **javni funkcioneri** u smislu **Zakona o sprečavanju korupcije (ZSK, čl. 3)**. LINF su takođe podložni **sektorskim režimima izvršnog integriteta** (Nacrt zakona o Vladi, Uredba o Vladi, zakoni o izborima i izbornim kampanjama, Zakon o lobiranju, pravila o korišćenju javnih resursa itd.).

2. NADLEŽNI ORGANI ZA LINF

Oblasti nadležnosti	Nadležni organ
Sukob interesa, imovina, pokloni, lobiranje	Agencija za sprečavanje korupcije (ASK)
Etika i integritet unutar Vlade	Etički odbor (Nacrt zakona o Vladi)
Disciplinska i politička odgovornost	Skupština / Vlada
Ponašanje u kampanjama / korišćenje javnih resursa	ASK i drugi kontrolni organi
Sudska kontrola	Upravni sudovi

3. SUKOB INTERESA

Obaveze	Zakon	Članovi
Obavljanje javne funkcije bez podređivanja javnog interesa privatnom interesu	ZSK	Član 9
Podnošenje pisane izjave o privatnom interesu	ZSK	Član 10(1)
Uzdržavanje od postupanja ili uticaja	ZSK	Član 10(2)
Evidentiranje sukoba interesa; može se zatražiti mišljenje ASK-a	ZSK	Član 10(4)
Obavezno izuzeće	Zakon o upravnom postupku	Članovi 48–50
Kolegijalno odlučivanje i obaveze transparentnosti	Uredba o Vladi	Članovi 4, 8

Izjava o sukobu interesa; isključenje iz postupka	Zakon o javnim nabavkama	Članovi 40–43
Izjava o sukobu interesa; izuzeće; ništavost ugovora	Zakon o javno-privatnom partnerstvu	Članovi 28, 37–39
Izbjegavanje zloupotrebe javnih resursa	Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja	Članovi 36–45

4. NESPOJIVOST FUNKCIJA I DODATNE AKTIVNOSTI

Zabrane / Obaveze	Zakon	Članovi
Zabrana vršenja upravljačkih funkcija u privatnim subjektima	ZSK	Članovi 12–13
Zabrana obavljanja nespojivih javnih funkcija	ZSK	Članovi 14–15
Obaveza podnošenja ostavke	ZSK	Član 15
Zabrana zaključivanja ugovora o uslugama koji stvaraju privatni interes	ZSK	Član 16
Etičke obaveze tokom i nakon mandata	Nacrt zakona o Vladi	Član 18
Provjera integriteta prije imenovanja	Nacrt zakona o Vladi	Članovi 43–45
Zabrana lobiranja za LINP	Zakon o lobiranju	Član 15
Period „hlađenja“ (cooling-off period) nakon prestanka funkcije	ZSK	Član 17

5. IZVJEŠTAJI O IMOVINI I PRIHODIMA

Obaveza	Zakon	Članovi
Početni izvještaj	ZSK	Član 25
Godišnji izvještaj	ZSK	Član 25
Izvještaj o promjenama	ZSK	Član 25
Obuhvat imovine i prihoda	ZSK	Član 26
Obrazac i način podnošenja izvještaja	ZSK	Član 27

Registar imovine	ZSK	Član 28
Objavljivanje podataka	ZSK	Član 29
Postupci provjere (proceduralno proširenje putem podzakonskih akata)	ZSK + podzakonski akti	Članovi 32–33

6. POKLONI, SPONZORSTVA I DONACIJE

Obaveze	Zakon	Članovi
Opšta zabrana	ZSK	Član 18
Obavezna prijava	ZSK	Član 19
Obaveza organa	ZSK	Član 20
ASK objave	ZSK	Član 21
Vraćanje vrijednosti	ZSK	Član 22
Zabranjeno ako utiče na nepristrasnost	ZSK	Članovi 23–24
Stroga zabrana	Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja	Članovi 7, 34

7. LOBIRANJE

Obaveze	Zakon	Članovi
Prihvatanje samo registrovanog lobiranja	Zakon o lobiranju	Član 39
Identifikacija lobiste	Zakon o lobiranju	Član 39(6)
Službena evidencija kontakta lobiranja	Zakon o lobiranju	Član 41
Dostavljanje evidencije ASK-u	Zakon o lobiranju	Član 41(4)
Objavljivanje podataka o lobiranju	Zakon o lobiranju	Član 42
Odbijanje nezakonitog lobiranja	Zakon o lobiranju	Član 40
Prijavljivanje nezakonitog lobiranja	Zakon o lobiranju	Članovi 46–47

8. UZBUNJIVANJE

Obaveze	Zakon	Članovi
Uspostavljanje kanala za prijavljivanje	ZSK	Članovi 54–57
Zaštita od odmazde	ZSK	Članovi 65–66
Sudska zaštita	ZSK	Članovi 67–72
Mehanizam nagrađivanja	ZSK	Članovi 73–74

II. PRIRUČNIK ZA JAVNE FUNKCIONERE U SMISLU ZSK

1. DEFINICIJA JAVNIH FUNKCIONERA

Zakon o sprečavanju korupcije u članu 3 definiše „javne funkcionere“ kao:

- izabrano, imenovano ili postavljeno lice u državnom organu, organu državne uprave, pravosudnom organu, organu lokalne samouprave, organu lokalne uprave, nezavisnom organu, regulatornom tijelu, javnoj ustanovi, privrednom društvu ili pravnom licu koje vrši javna ovlašćenja ili obavlja djelatnosti od javnog interesa ili je u državnom vlasništvu³ (u daljem tekstu: organ vlasti),
- lice čiji izbor, imenovanje ili postavljenje zahtijeva saglasnost organa vlasti, bez obzira na trajanje funkcije ili naknadu,
- notare, javne izvršitelje i stečajne upravnike.

2. NADLEŽNI ORGANI ZA JAVNE FUNKCIONERE

Oblasti nadležnosti	Nadležni organ
Sukob interesa, imovina, pokloni	Agencija za sprečavanje korupcije (ASK)
Etička pitanja (sudije)	Sudski savjet / Etička komisija
Etička pitanja (tužioci)	Tužilački savjet / Etička komisija
Notari / javni izvršitelji	Ministarstvo pravde + profesionalne komore
Disciplinska odgovornost	Sektorski nadležni organi
Sudska zaštita	Sudovi

3. SUKOB INTERESA

Primjenjivi zakoni⁴

- Zakon o sprečavanju korupcije
- Zakon o upravnom postupku
- Zakon o Sudskom savjetu i sudijama
- Zakon o Državnom tužilaštvu
- Zakon o notarima
- Zakon o javnim izvršiteljima
- Zakon o stečaju

³ Državno vlasništvo podrazumijeva svaki udio u privrednom društvu u kojem država ili opština, Prijestonica ili Glavni grad (u daljem tekstu: opština) imaju najmanje 33% kapitala

⁴ S obzirom na to da ekspert nije u potpunosti upoznat sa pravnim sistemom Crne Gore, postoji mogućnost da je lista nepotpuna.

3.1 Opšte obaveze u vezi sukoba interesa (SVI javni funkcioneri)

Obaveze	Zakon	Članovi
Obavljati dužnosti bez podređivanja javnog interesa privatnom interesu	ZSK	Član 9
Izjaviti privatni interes u pisanom obliku	ZSK	Član 10(1)
Uzdržati se od odlučivanja ili uticaja	ZSK	Član 10(2)
Evidentirati sukob interesa; može se tražiti mišljenje Agencije za sprečavanje korupcije	ZSK	Član 10(4)
Obavezno izuzeće	Zakon o upravnom postupku	Članovi 48–50

3.1.1. Sudije

Obaveze	Zakon	Članovi
Izbjegavanje sukoba interesa	Zakon o Sudskom savjetu i sudijama	Član 102
Etika i profesionalno postupanje	Kodeks sudijske etike	Članovi 107a–107č
Prijava imovine i prihoda	Zakon o Sudskom savjetu i sudijama + ZSK	Član 108(12)
Disciplinska odgovornost (sukob interesa, pokloni)	Zakon o Sudskom savjetu i sudijama	Članovi 108–119

3.1.2 Državni tužioci

Obaveze	Zakon	Članovi
Nespojivost i sukob interesa	Zakon o državnom tužilaštvu	Članovi 26, 101
Etički nadzor	Etički kodeks državnih tužilaca	Članovi 107a–107d
Prijava imovine i prihoda	Zakon o državnom tužilaštvu + ZSK	Član 108(9)
Disciplinska odgovornost	Zakon o državnom tužilaštvu	Članovi 108–119

3.1.3 Notari

Obaveze	Zakon	Članovi
Obavezno izuzeće u slučaju postojanja interesa	Zakon o notarima	Članovi 28, 43

Nespojivost funkcija	Zakon o notarima	Član 13
Prijava imovine i prihoda	Zakon o notarima + ZSK	Član 30a
Disciplinska odgovornost	Zakon o notarima	Članovi 112–123

3.1.4 Javni izvršitelji

Obaveze	Zakon	Članovi
Obavezno izuzeće	Zakon o javnim izvršiteljima	Član 31
Nespojivost funkcija	Zakon o javnim izvršiteljima	Članovi 12–15
Prijava imovine i prihoda	Zakon o javnim izvršiteljima + ZSK	Član 35
Disciplinski prekršaji (sukob interesa, zloupotreba)	Zakon o javnim izvršiteljima	Članovi 62–63

3.1.5 Stečajni upravnici

Obaveze	Zakon	Članovi
Izuzeće zbog sukoba interesa	Zakon o stečaju	Član 29č
Razrješenje zbog sukoba interesa	Zakon o stečaju	Član 38
Nadzor i kontrola	Zakon o stečaju	Članovi 25a-25h

4 NESPOJIVOSTI I DODATNE AKTIVNOSTI

4.1 Opšti režim (svi javni funkcioneri)

Zabrana / Obaveze	Zakon	Članovi
Upravljačka prava u privatnim subjektima	ZSK	Članovi 12–13
Nespojive javne funkcije	ZSK	Članovi 14–15
Obaveza podnošenja ostavke	ZSK	Član 15
Zabranjeni ugovori koji stvaraju privatni interes	ZSK	Član 16
Ograničenja nakon prestanka funkcije	ZSK	Član 17

4.2 Sector-specific additional restrictions

Kategorija	Zakon	Ključni članovi
------------	-------	-----------------

Sudije	Zakon o Sudskom savjetu i sudijama	Članovi 102, 107a
Tužilaštvo	Zakon o državnom tužilaštvu	Članovi 26, 101
Notari	Zakon o notarima	Član 13
Javni izvršitelji	Zakon o javnim izvršiteljima	Članovi 12–15
Stečajni upravnici	Zakon o stečaju	Članovi 29č, 38

5 PRIJAVA IMOVINE I PRIHODA

Obaveze	Zakon	Članovi
Početna prijava	ZSK	Član 25
Godišnja prijava	ZSK	Član 25
Prijava promjena	ZSK	Član 25
Obim prijave	ZSK	Član 26
Registar i objavljivanje	ZSK	Članovi 28–29
Provjera i kontrola	ZSK + podzakonski akti	Članovi 32–33

6 POKLONI, DONACIJE I DRUGE KORISTI

Obaveze / Zabrana	Zakon	Članovi
Opšta zabrana primanja poklona	ZSK	Član 18
Odbijanje i prijavljivanje	ZSK	Član 19
Evidencija i predaja poklona	ZSK	Članovi 20–21
Nezakoniti pokloni	ZSK	Član 22
Pokloni kao disciplinski prekršaj (sudije, tužioci)	Sektorski zakoni	Članovi 108–119
Sponzorstva / donacije koje utiču na nepristrasnost	ZSK	Članovi 23–24

7 LOBIRANJE I NEPRIMERENI UTICAJ

Obaveze	Zakon	Članovi
Prihvatanje samo registrovanog lobiranja	Zakon o lobiranju	Član 39
Identifikacija lobiste	Zakon o lobiranju	Član 39(6)

Službena evidencija kontakta	Zakon o lobiranju	Član 41
Dostavljanje evidencije Agenciji za sprečavanje korupcije	Zakon o lobiranju	Član 41(4)
Objavljivanje podataka	Zakon o lobiranju	Član 42
Odbijanje nezakonitog lobiranja	Zakon o lobiranju	Član 40
Prijavljivanje sumnje na nezakonito lobiranje	Zakon o lobiranju	Članovi 46–47

8 ZAŠTITA ZVIŽDAČA

Obaveze / Pravo	Zakon	Članovi
Pravo na prijavljivanje korupcije	ZSK	Članovi 48–49
Interni sistemi prijavljivanja	ZSK	Članovi 54–57
Zaštita od odmazde	ZSK	Članovi 65–66
Sudska zaštita	ZSK	Članovi 67–72
Mehanizam nagrađivanja	ZSK	Članovi 73–74

III. PRAKTIČNI PRIRUČNIK ZA DRŽAVNE SLUŽBENIKE I NAMJEŠTENIKE

1. DEFINICIJA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

Državni službenici i namještenici definisani su Zakonom o državnim službenicima i namještenicima kao:

- lice koje je zasnovalo radni odnos u državnom organu za vršenje poslova kojima se ostvaruje Ustavom, zakonom i drugim propisima utvrđena nadležnost tog organa;
- lice koje u državnom organu vrši informatičke, materijalno-finansijske, računovodstvene i druge poslove administrativne prirode;
- lice koje je zasnovalo radni odnos u državnom organu radi vršenja pomoćnih i drugih poslova.

2. PRIMJENJIVI OKVIR INTEGRITETA

Državni službenici nijesu uređeni jednim jedinstvenim zakonom o integritetu, već slojevitim normativnim okvirom:

A) Osnovni zakoni

- Zakon o državnim službenicima i namještenicima
- Zakon o upravnom postupku

B) Sektorski zakoni

- Zakon o unutrašnjim poslovima
- Zakon o carinskoj službi
- Zakon o poreskoj administraciji
- Zakon o inspekcijском nadzoru
- Zakon o javnim nabavkama
- Zakon o javno-privatnom partnerstvu
- drugi, u zavisnosti od funkcije

→ Državni službenici NE treba da pretpostave da se sva pravila iz ZSK automatski primjenjuju na njih.

3. NADLEŽNI ORGANI ZA DRŽAVNE SLUŽBENIKE

Predmet	Nadležni organ
Sukob interesa	Neposredno nadređeni / rukovodilac organa
Disciplinska odgovornost	Disciplinska komisija / poslodavac
Izuzeće u upravnom postupku	Ovlašćenje po Zakonu o upravnom postupku
Imovina i prihodi (gdje je primjenjivo)	Agencija za sprečavanje korupcije (ASK)
Zaštita zviždača	Poslodavac + ASK
Sudska zaštita	Sudovi

4. SUKOB INTERESA

Primjenjivi zakoni

- Zakon o državnim službenicima i namještenicima (ZDSN)
- Zakon o upravnom postupku
- Sektorski zakoni (policija, carina, poreska uprava, inspekcijski nadzor)

4.1. Opšte obaveze u vezi sukoba interesa (SVI državni službenici)

Obaveze	Opis	Zakon	Članovi
Obaveza zaštite javnog interesa	Obavljanje poslova nepristrasno	ZDSN	Član 75
Utvrđivanje sukoba interesa	Aktivno procjenjivanje situacija sukoba	ZDSN	Član 75
Prijavljivanje sukoba interesa	Pismeno obavještanje neposrednog rukovodioca	ZDSN	Član 76
Zabrana zloupotrebe	Zabrana korišćenja službe za ličnu korist	ZDSN	Član 77
Korektivne mjere	Rukovodilac dužan da otkloni sukob interesa	ZDSN	Član 76

4.2. Izuzeće u upravnim postupcima

Obaveze	Zakon	Članovi
Obavezno izuzeće kada je ugrožena nepristrasnost	Zakon o upravnom postupku	Članovi 48–50
Odlučivanje o izuzeću	Zakon o upravnom postupku	Članovi 48–50
Poništavanje pristrasnih odluka	Zakon o upravnom postupku	Član 139

4.3. Sektorska pravila o sukobu interesa

4.3.1. Policijski službenici

Obaveze	Zakon	Članovi
Nepriistrasno postupanje	Zakon o unutrašnjim poslovima	Članovi 19–20
Odbijanje nezakonitih naređenja	Zakon o unutrašnjim poslovima	Član 49
Prijavljivanje rizika po integritet	Zakon o unutrašnjim poslovima	Članovi 49, 125–128

4.3.2. Carinski službenici

Obaveze	Zakon	Članovi
Izbjegavanje podređivanja javnog interesa	Zakon o carinskoj službi	Član 73
Pismeno prijavljivanje sukoba interesa	Zakon o carinskoj službi	Član 74

Korektivne mjere od strane nadređenog	Zakon o carinskoj službi	Član 75
Zabrana nadzora nad povezanim licima	Zakon o carinskoj službi	Član 79

4.3.3. Poreski službenici

Obaveze	Zakon	Članovi
Nezavisno i nepristrasno postupanje	Zakon o poreskoj administraciji	Član 6
Mehanizmi interne kontrole	Zakon o poreskoj administraciji	Član 91c

4.3.4. Inspektori

Obaveze	Zakon	Članovi
Disciplinska odgovornost	Zakon o inspeksijskom nadzoru	Članovi 15, 71
Institucionalni nadzor	Zakon o inspeksijskom nadzoru	Članovi 65a–65b

5. NESPOJIVOSTI I DODATNI RAD

5.1. Opšti režim

Obaveze / Zabrana	Zakon	Članovi
Dodatni rad samo uz odobrenje	ZDSN	Član 79
Zabrana nespojivih aktivnosti	ZDSN	Član 80
Politička neutralnost	ZDSN	Član 6

5.2. Sektorske nespojivosti

Kategorija	Zakon	Članovi
Više rukovodstvo policije	Zakon o unutrašnjim poslovima	Članovi 15–17
Carinski službenici	Zakon o carinskoj službi	Član 76
Inspektori	Zakon o inspeksijskom nadzoru	Više članova

6. PRIJAVA IMOVINE I PRIHODA (SAMO GDJE JE PRIMJENJIVO)

Opšte pravilo: Državni službenici NE podnose prijave imovine, osim ako poseban zakon to izričito propisuje.

6.1. Kategorije koje SU OBAVEZNE da podnose prijave

Kategorija	Zakon	Članovi
Inspektori	Zakon o inspeksijskom nadzoru	Član 71a
Poreski službenici	Zakon o poreskoj administraciji	Član 6a
Carinski službenici	Zakon o carinskoj službi	Član 55

U ovim slučajevima, članovi 25 i 29 ZSK primenjuju se mutatis mutandis, a nadležni organ je ASK.

7. POKLONI I DRUGE KORISTI

Opšte pravilo: apsolutna zabrana

Pravilo	Zakon	Član
Zabrana primanja poklona, usluga ili drugih koristi	ZDSN	Član 78

8. UZBUNJIVANJE I ZAŠTITA

Primjenjivi zakon:

- Zakon o sprečavanju korupcije

8.1. Prava i obaveze

Pravo / Obaveze	Zakon	Članovi
Pravo na prijavljivanje korupcije	ZSK	Članovi 48–49
Interni kanali prijavljivanja	ZSK	Članovi 54–57
Zaštita od odmazde	ZSK	Članovi 65–66
Sudska zaštita	ZSK	Članovi 67–72